

הרדגא - לא יזיג יאצ'ז

ט 6

ד- ג'קב האסי

אמונתך

התורה והמצוות

קרית מרחם

שלא תשרה שכונה על אלוהות האל

עין איה | בריכות ד א

"שלשה דברים בקש משה רבינו מלפני הקב"ה, בקש שתשרה שכונה על ישראל כו', שלא תשרה שכונה על אומות העולם כו'".

אין בקשה זו משום צרות עין חלילה, אלא טובת המין האנושי, כי הנה הדרכת ישראל ע"פ התורה ומצותי היא הדרכה נפלאה שהרבה זמנים צריך המין האנושי להתקדם עד שיהי ראוי לה, כי התכנית המוסרית של תורתנו הקדושה היא גבוהה מאד, ע"כ לסוף הימים, כשתמלא הארץ דעה את ד', ישונו הכל לשאוב מבארן של ישראל.

כי יזכו הכל למעלת ההצלחה הגבוהה שהיא נתונה באוצר תורת חיים של ישראל.

כך אמר האל

עין איה
שבת כו טו פא

הפחזות של התפרסמות המונית, בהתוכן האלהי אשר הוזרח במעמד העליון של הר סיני, החשק הפנימי להתגלות מיד אל החיים, להסביר את התוכן האלהי המתגלה בפעולות מורגשות, בסימבולים מצויירים, זהו חפץ של ההתפרסמות הבאה בלא עתה, היא יכולה לעכב את הטוהר ולעורר את הזוהם הנסתר של הארס האילי לשוב לפעולתו המכוערה. הפחזות של התפרסמות המונית, בהתוכן האלהי אשר הוזרח במעמד העליון של הר סיני, וזחת אשר בעוד "שהמלך במסיבו", דיה האהבה המסותרת לרוות כל נפש, ואין צורך לריח מתפזר המורגש לעברים שונים, מתעקמה ההדרכה, ו"עד שהמלך במסיבו נרדו נתן ריחו", להגלות ולהתפרסם מה שהוא חבוי ומסותר בתוכיות רזי הלב, והפרסום מאחד את ההמוניות בירידתה ומעכר את ההכרה העליונה העומדת לנצח על כל, ולזכך את כל העולם כולו באורה הבהיר.

אור אפנים ברחם אברהם על ישראל

עין איה | ישראל ומחויבותו

העולם ומלאו לאור ישראל מחכים, לאור עליון של בהירות תהלת שם ד', של עם זו יצר לו אל לספר תהלתו, הידיעה המנוהלת מברכת אברהם, הברוך לאל עליון קונה שמים וארץ, לעם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב, לעם אשר ד' בודד ינחנו ואין עמו אל נכר, העם המטהר את העולם כלו מטומאתו ומכל מחשכיו, העם אשר נהל המדה גנוזה, כלי המדה, שבה נבראו שמים וארץ: לא חזיונות לב, לא מוסר אנושי, לא רק חפץ הגון וציור טוב, לא הפקרות העולם ההמרי בכל ערכיו, לא עזובת הגוף ביסוד ערלתו וטומאתו ועזובת החיים והחברה, הנממלכה והמשטר, בשפלות זוהמתם, ולא עזובת העולם וכחותיו הטבעיים אשר נפלו יחד עם חטאת האדם בשפלותם, כי אם רוממות הכל, אין מוחם ולבם, אין נפשם ורוחם של כל עם ולשון יכולים עדיין להסתגל לקדושת עולמים. ואנו מכירים את כל השפעותיהן השונות של כל ההדרכות של האומות כולן, את דרגותיהן לפי ערכם, כפול המצות המעשיות אשר יצא מהמינות וצדדי אליליותה, יחד עם התגברותה לקלוט לה מדתנו ערכי אמונה ומוסר בפום ממלל רברבן, לאמר הרכה ושלא לעשות גם מעט. - והעולם הגויי ככה הוא, מורכב, מחולק, אין אהדות לגוף עם הנשמה, אין חבור והתמזגות פנימית לרוחניות העולם וגשמותו, אין קשר פנימי בין המעשים ורשי הנפש, השינוף הוא להם לעת עתה תכלית העליה, לפני זריחת אורן של ישראל, אבל כמה אומלל הוא העולם, שהרשיעה והחשכה הזאת מרימה בה ראש והיא מתאמרת למבחר מאוייו, כמה אוצרות רשע כלולים תחת שקר נורא ואיום זה, שיש לו טלפי חזיר המתפשטות לעין כל עובר לאמר: ראו שאני טהור.

כמה אור צריכים להרכות לגאול את האורות נפילי המחשכים - והם יגאלו, גאולת עולמים, בגאולת גוי קדוש.

יא. הקדמה לעין אי"ה

והנה במשנה תורה נאמר "הואיל משה באר את התורה הזאת", ובעזרא נאמר: "ויקראו בספר בתורת האלהים מפורש ושום שכל". השינוי הזה הוא שינוי מכונן עפי" הדברים העקריים שהיתה השעה צריכה להם בימי משה ובימי עזרא. כבר אמרו חז"ל ראוי היה עזרא שיתנתן על ידו תורה לישראל כל ואעפ"י שלא נתנה ע"י תורה נשתנה ע"י הכתב. שינוי הכתב היה דבר מסתעף מעבודת התורה בהצורה שהיתה צפויה לראשי אלפי ישראל. שמהם היו נביאים ובעלי הופעה אלהית ברוח הקודש, את אשר יפעל ישראל בימי מנוחתו השניה ימי בית שני, שהיו באמת רק ימים של כניסת כח כדי להתאזר לקראת המשא הגדול והארוך שהיה צריך לבוא אח"כ, סבל הגלות. פעולת ישראל ע"י התורה ביחש העמים לא היתה ניכרת בכל ימי הבית הראשון. כל כבוד התורה היה פנימה בבית ישראל;

הכתב הקשה והמלופף העברי לא היה אפשר לו לשמור את התורה בטהרה רק בהיות ישראל עם שוכן בטח בארצו ולא הורק מכלי אל כלי, אז היו יכולים בחירי הכהנים והלויים לעמוד על המשמר לכתב התורה להגיה ולשומרה מכל טעות. אותה השמירה הטבעית משבשים שבאים ע"י כתב מדמיו את לאות אחרת שהוא גורם טעויות שיוכלו בהמשך הזמן לאבד חלילה כל הונה של תורה לא היה עם הכתב העברי, והיה דבר זה לתורת שהתורה עפ"י דרך שמירתה אז בבית ראשון, טרם שבאו אנשי כנה"ג וחכמי הדורות ועשו סיג ואזנים לתורה, היתה ראויה להשמר רק בעם יושב בארצו, שלא הוטל עליו טלטול גלות ופזור נורא, כאשר יעיד ע"ז הכתב, שהוא כתב שעלול להשתנות. ולוא היה הכתב הזה נוהג בישראל גם בגלות האומה הזאת, אז כבר עלו חלילה קמשינים רבים וכסו את פני התורה כולה ע"י החלופים של האותיות בצורתם מסופרים שונים, עד שבאו הדברים למעמד מסוכן ומשונה מאד. ע"כ בראשית ימי בית שני שידעו גדולי עמם שלא היתה גאולה שאין אחריה גלות, החלו לבצר עמדת האומה הרוחנית ע"י מעמד תורת ד' שתהיה יכולה להישמר גם בגלות המבטיל העומד אז אחר כתלנו. ותהיה ראשית המעשה של השמירה לתורה, גם כאבדן כל מרכז לאומה, בשינוי מכתב עברי המלופף לכתב אשורי המאושר ומבורר באותיותיו הבהרות, שבו תהיה השמירה נכונה משיבושים של אותיות דומות, גם באפס המרכז של הכהנים והלויים שומרי התורה גם עז מלכות. בכתב האשורי היתה התורה נכונה לצאת גם היא במדה בגלות עם ישראל. והכנת הגלות החלה כמו בערך הכתב, גם בערך דרכי התורה בשמירתה. לצורך שמירת התורה בגלות העמידה באן הסייגים התקנות והגזירות: הם הם שעמדו לישראל להיות לעם עולם לה' אלהי ישראל, אשר קבלה עליה האומה באהבה רבה. "חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך" אלא שאם תחילת היותם של התקנות והגזירות היתה מפני הכרח הגלות, שמירת האומה לבל תטבע בים התלאות הנוראות שהיו עתידים לבוא עליה, הנה כל השלמה ושכלול אנושי בא מראש ע"י ההכרה. גם חיי החברה וכל התיקונים המדיניים באים ע"י חיזוק יד ההכרה. אמנם אחרי שההכרה מוציאה לאור אז יכיר האדם כמה מאושר הוא ע"י שקנה לו קניינים טובים ונעלים כאלה ולא יעזבם. לא רק מפני ההכרה כ"א מפני הטוב והנועם שמוצא בחיים המשוכללים. כן היא תוק ההכרה הכוללת את האומה בכללה כדבר תושבע"פ וגזירות ותקנות חכמים להגדיל תורה ולהאדירה. הסבה שחוללה את ההרחבה הזאת היתה צורך שמירת התורה בשטף ים זועף של הגלות העתידה, אבל כשכבר הורגלה האומה בדרכי קודש הנפלאים ההם במעשים טהורים וקדושים ומנהגים טובים שנתווספו לה ע"י תקנות חכמי המסורה, באי בסוד ה', כבר התפשטה עליהם כח האהבה הנצחת עד שקבעו להם מקום מבוצר באומה לעד לעולם. כי בהכרה פנימית תדע עד כמה מועילים לה אלה ההדרכות המתקנות והקדושות להעלותה למרומי האושר של המוסר האמתי וקרבת ד' שהוא כל חיי רוחה וששון ישעה וחפצה.

התורה, החגיגה בכלל, היא המגילה אשר ראה יהושעאל בתזונו.

מגילת ספר כתובה פנים ואחור.

היחש שלנו עם התורה שהיא חיינו, אוצר החיים שלנו, הוא כולו יחש פנימי, היחש של כל העמים אליה הוא יחש חיצוני. היחש הזה כחולק וגם מאוחד, כמו שמותנו בעצמה מציינת את ההבדלה מן העמים ואת ההצטרפות לכולם יחד.

אנחנו קוראים את המגילה הזאת, החובקת זרועות עולם והגדולה מכל ערכי העולם כולם, בהערכה מופלגת מאד (האגדה אומרת, ע"פ תזונו של זכריה, שראה גם הוא מגילה עפה, "נמצא כל העולם כולו אחוז משלשת אלפים ומאתים בתורה") והט ג"כ קוראים אותה. אולם ההבדל בינינו וביניהם הוא, שאנו קוראים אותה מצד הפנים שלה, מעבר מזה, וכל העמים כולם אמנם גם הם מוכרחים להיות כוונתי כרך לפני הסנה, תפארתה, קדושתה ואמתתה של התורה, אבל הם קוראים אותה מאחור, מצדה החיצוני, וערפליה רבה שרויה על הקשב שמקשיבים אפילו בחירי העמים את הד הקול של דברי התורה, של המגילה הנבואית, של ספר הספרים בהיותו קרא מהם לא לפנים, כ"א לאחור, לא מאותו הצד שהחיים הפנימיים של רוח ה' אשר במלא עולמו יתקיים מבני כ"א מצד הרבה כחה והרבה חלוש מזה. אבל ביותר אנו סובלים מקוראי המגילה שלא כדרכה, מהקוראים אותה למפרע, מהמסרטים את כוונותיה ואת הד קדושתה הזיתן באור הפנים לנו, ואך לנו, "כי באור פניך נחת לנו ה' אלקינו תורת חיים ואהבת חסד".